

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Martina Láníčka a JUDr. Miroslavy Honusové ve věci

žalobkyně: **Česká provincie Řádu bratří domu Panny Marie v Jeruzalémě**
sídlem Rybí trh 185/16, 746 01 Opava
zastoupená advokátem Mgr. Markem Svojanovským
sídlem Dvorek 16, 798 57 Laškov

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2018, č. j. MSK 121918/2018, ve věci
žádosti o poskytnutí informace

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 12. 11. 2018 domáhal zrušení výše nadepsaného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Muzea v Bruntále, příspěvkové organizace (dále jen „muzeum“) ze dne 10. 8. 2018, č. j. MuzBr/621/2018, jímž byla v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 ve spojení s § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), odmítnuta část žádosti žalobce o informace týkající se obrazů velmistřů Řádu německých rytířů (dále jen „Řád“), knihovny z hradu Sovinec, knihovny zámku Bruntál (v obou případech se tím rozumí sbírky knih) a inventárního soupisu mobiliáře zámku Bruntál, které byly ve vlastnictví žalobce.
2. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, podle jeho názoru muzeum disponuje informacemi, které mu odmítlo poskytnout. Movité věci, k nimž žalobce informace požadoval, se totiž nacházejí na zámku v Bruntále a na hradě Sovinec. Žalobce proto napadá neposkytnutí informací vztahujících se ke knihovně zámku Bruntál a Sovinec, které byly původně v majetku Řádu, kde požadoval poskytnutí inventárního seznamu knih včetně inventárního čísla, názvu knihy, autora, roku vydání a nakladatelství. V případě knihovny Sovinec žádal dále informace o tom, co se s knihovnou dělo po odvezení z hradu Sovinec až do doby jejího převedení na Moravskoslezský kraj příp. do současnosti, včetně poskytnutí předávacích protokolů. Dále žádal poskytnutí inventárního seznamu mobiliáře zámku Bruntál, který byl na zámku od roku 1939, a který byl ve vlastnictví Řádu. Ve vztahu k mobiliáři žalobce požadoval inventární čísla položek, jejich popis, určení množství a další specifikace.
3. Muzeum přímo na svých webových stránkách uvádí, že požadovanými informacemi disponuje. Muzeum, jakožto povinný subjekt rovněž disponuje původní registrační skříní, která obsahuje kompletní seznam knih, což žalobce dokládá fotografiemi. Protože muzeum uvádí podrobné informace o tom, co se s knihovnami dělo, musí proto mít předávací protokoly. Muzeum na svých stránkách dále uvádí přesné počty knih v obou sbírkách. Právě tyto knihovny, které má muzeum ve svých sbírkách, jsou těmi historickými knihovnami v původním vlastnictví Řádu. Vyjádření muzea o tom, že nelze určit, které knihy případně předměty z inventáře náležely do majetku Řádu, je tak podle žalobce obstrukční.
4. Žalobce tvrdí, že muzeum původně informace neposkytovalo, popřípadě tak činilo jen částečně, a to až tehdy, kdy o jejich existenci žalobce předložil důkazy. Muzeum přitom mohlo žalobci zpřístupnit původní registrační skřín. Nadto nesouhlasí žalobce s argumentem, že se nikdy nejednalo o majetek Řádu. Skutečnost, že majetek byl shromažďován za působení některého z velmistřů, neznamená, že se jednalo o jeho soukromé vlastnictví. Otázku vlastnického práva by navíc měl posuzovat civilní soud. Žalobce dále poukazuje na tvrzení muzea, že to disponuje seznamy knih z roku 1898 a 1904, které odmítá poskytnout, a nedisponuje přitom pozdějšími seznamy z 30. a 40. let 20. stol., tuto skutečnost považuje žalobce za zarážející.
5. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se řídil judikaturou vymezenými podmínkami, na základě kterých je možné odmítnout poskytnutí informací pro jejich neexistenci. Žádost o informace obsahovala 4 okruhy požadovaných informací, proti odmítnutí prvního okruhu žalobce ani žádné námítky nevznáší (obrazy velmistřů řádu). Zbýlé tři okruhy odmítlo muzeum s tím, že není možné určit, které z věcí byly v původním vlastnictví žalobce, když

ze zaznamenaných informací vyplývá, že v jeho vlastnictví nebyly. Žalobní námitky jsou přitom zásadně shodné s odvolacími.

6. K námitce hodnocení vlastnického práva žalovaný uvádí, že on ani muzeum vlastnické právo neposuzovali a dodává, že v této věci bylo právě tak postupováno, když muzeum vycházelo z informací o tom, že majetek, jehož se žádost týkala, byl ve vlastnictví Evžena Rakouského. Žalobce požadoval informace týkající se majetku Řádu, muzeu jakožto povinnému subjektu nezbylo, než žádost odmítnout. Námitka týkající se seznamů z let 1898 a 1904 je vytržena z kontextu, muzeum neodmítlo žádost s tím, že by nedisponovalo žádným seznamem knih, ale proto, že není možné určit, které z nich jsou ve vlastnictví žalobce (str. 14 napadeného rozhodnutí).
7. Žalovaný v závěru dodává, že formulace žádosti je věcí žalobce, ten jako žadatel vymezuje okruh informací a tím je povinný subjekt vázán. Disponuje-li povinný subjekt jinými informacemi, může žadatel podat žádost novou.
8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že žalobce podal dne 22. 4. 2018 žádost o informace, jejíž předmět je blíže vymezen v odst. 1 a 2 tohoto rozsudku. Přípisem č. j. SZ-MuzBr/00456/2018 datovaným dne 10. 8. 2018 muzeum poskytlo některé požadované informace a rozhodnutím datovaným dnem 10. 8. 2018 (doručeno dne 13. 8. 2018) odmítlo část žádosti s odkazem na ustanovení § 3 odst. 3 ve spojení s § 15 odst. 1 informačního zákona. Ve vztahu ke všem odmítaným bodům muzeum uvedlo, že tyto informace vyhledávalo ve spisové službě, spisovně, muzejní knihovně, odborné dokumentaci příslušných správců sbírek a sbírce zákonů, avšak nenalezlo je. Ve vztahu k žádosti týkající se sbírek knih dále uvedlo, že původní inventární seznam knih z hradu Sovinec a ze zámku Bruntál nemá k dispozici a nemá povinnost požadovanými informacemi disponovat, jelikož v tomto období nebylo muzeum vlastníkem majetku, kterého se týkají.
11. Ve vztahu k žádosti týkající se inventáře zámku Bruntál poukázalo na skutečnost, že zámek Bruntál měl od roku 1939 několik vlastníků, sídlem okresního muzea se zámek stal v roce 1957 a není známo, jak bylo v mezidobí s inventářem zámku nakládáno. Tyto skutečnosti však nejsou podle sdělení muzea zaznamenány v oficiálních dokumentech, ale jsou známy jen dlouhodobým zaměstnancům muzea. Dále muzeum uvedlo, že inventární soupis movitých věcí zámku Bruntál, který měl být na zámku Bruntál od roku 1939, a který byl ve vlastnictví řádu, nemá k dispozici. Muzeum dále uvedlo, že nemá žádný záznam, ze kterého by vyplývalo, který z předmětů byly ve vlastnictví řádu, a které nikoliv a rovněž nemá povinnost těmito informacemi disponovat.
12. Předně se soud ztotožňuje s názorem žalovaného, že je zcela v dispozici žalobce jakožto žadatele o informace, jakým způsobem vymezí okruh informací požadovaných po povinném subjektu. Tato skutečnost je přitom v nyní projednávané věci zcela zásadní. Ve své žádosti žalobce blíže specifikoval, že požaduje informace o sbírkách knih, které byly v majetku Řádu, přičemž tento konkrétní požadavek vyplývá i z obsahu žalobního návrhu. Skutečnost, že žalobce žádal poskytnutí původních seznamů knihoven, navíc potvrzuje i

fakt, že žalobce požadoval, aby muzeum žalobci sdělilo, co se stalo s knihami, které již muzeum ve sbírkách nemá. Na základě výše uvedených skutečností tak sice lze přisvědčit žalobci, že ve správě muzea se nacházejí sbírky knih označené jako „knihovna z hradu Sovinec“ a „knihovna zámku Bruntál“, jak byl však žalobce již v rozhodnutí muzea vyrozuměn, na základě dostupných informací nemůže muzeum určit, které z knih byly součástí původních sbírek. Pokud by tak muzeum vydalo žalobci aktuální seznam knih, které v předmětných sbírkách má, nenaplnilo by předmět žádosti žalobce.

13. Zvláště ke sbírce z hradu Sovinec soud uvádí, že informace dostupné na webových stránkách muzea nejsou s výše uvedenými skutečnostmi v rozporu. Žalobci bylo již v rozhodnutí muzea sděleno, že seznam knih, které byly převezeny z hradu Sovinec, muzeum nemá k dispozici. Žalobci byl sdělen proces nakládání s knihami od doby převozu z hradu Sovinec a rovněž mu bylo sděleno, že sbírka byla nově osignována a nový katalog bude zpracováván. Z webových stránek nijak nevyplývá, že by muzeum původním seznamem převezených knih disponovalo. Ke knihovně zámku Bruntál soud konstatuje, že muzeum na základě shromážděných podkladů dospělo k závěru, že není možné určit, zda tato sbírka byla ve vlastnictví Řádu. Podle dostupných informací knihovna vznikla činností E. R. a vlastnictví sbírky Řádem není možné ze shromážděných podkladů určit. Tato skutečnost vyplývá i z žalobcem citovaných informací z webových stránek muzea.
14. K námitce existence registrační skříně soud nejprve konstatuje, že ze spisového materiálu vyplývá, že tato se vztahuje jen ke knihovně zámku Bruntál. Dále je nezbytné konstatovat, že žalobce v žádosti nepožadoval poskytnutí informací o registrační skříně ani informací, které jsou v ní obsaženy. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že tato navíc sloužila jako informační pomůcka k inventárním seznamům z let 1898 a 1904, ze nichž dále vyplývá, že se jednalo o osobní knihovnu E. R. Tyto seznamy však žalobce v žádosti rovněž nepožadoval, muzeum je tak nemělo povinnost poskytnout. Námitka nezpřístupnění registrační skříně není rovněž důvodná. Žalobce její zpřístupnění nikdy v průběhu správního řízení nepožadoval, ať již ve smyslu informačního zákona, nebo např. v rámci badatelské činnosti.
15. Zcela bezpředmětná je i námitka domnělého posuzování vlastnického práva správními orgány. Informace o vlastnictví knižních sbírek, které byly muzeem a žalovaným sděleny, mají oporu v podkladech, které má muzeum ve své dispozici, a informace tak předalo pouze v této podobě, aniž by jakkoliv došlo k vyhodnocování otázky vlastnictví. Vzhledem k výše popsaným skutečnostem a k informacím o historickém nakládání se sbírkami v období posledních 70 let nelze nikterak za zarážející považovat ani skutečnost, že muzeum má ve své dispozici historickou registrační skřín se seznamy knih z roku 1898 a 1904, avšak nemá žalobcem úzce specifikované seznamy sbírek.
16. Pokud se jedná o neposkytnutí požadovaných informací o mobiliáři zámku Bruntál, soud se rovněž plně ztotožňuje s odůvodněním napadeného rozhodnutí a rozhodnutí muzea. Informace o aktuální podobě inventáře žalobce nepožadoval, muzeum tak nemělo důvod mu jej poskytnout. Žalobci bylo sděleno, že současný inventář se přitom zakládá na soupisu veškerých předmětů kulturní povahy, které se na zámku Bruntál nacházely v 70. letech 20. stol. Z něj pak není logicky možné určit, které předměty byly na zámku od roku 1939 dle formulace žádosti. Zjištění takové informace navíc do značné míry znemožňuje skutečnost, že zámek mělo ve svém vlastnictví nebo správě množství subjektů, z jejichž

působení muzeum záznamy ve svých databázích nemá. Tyto skutečnosti žalobce nijak nevyvrací, vyjadřuje s nimi toliko nesouhlas, ani tuto námitku tak nelze považovat za důvodnou.

17. Co se týče listin, které žalobce předložil soudu ve svém podání ze dne 16. 6. 2019, z žalobcova podání ani z obsahu těchto dokumentů nijak nevyplývá, že by měl žalovaný, případně muzeum, tyto listiny mít ve své dispozici. Soudu rovněž není známa žádná zákonná povinnost žalovaného a muzea disponovat listinami třetích subjektů. Předložené seznamy knih, jsou toliko prosté číselné seznamy, které nijak nevyvracejí závěry uvedené v napadeném rozhodnutí, a z listin nelze seznat, které z knih či movitostí v inventáři zámku Bruntál byly ve vlastnictví řádu.
18. Obecně ke všem žalobcem požadovaným informacím odkazuje krajský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 8. října 2015, č. j. 5 As 24/2015-36, kde NSS uvedl následující: *Povinný subjekt nemá důkazní břemeno k prokázání skutečnosti, že určité informace nemá, nedisponuje jimi, resp. disponovat ani nemůže. Je ovšem povinen řádně zdůvodnit, jaké konkrétní skutečnosti jej vedly k tomuto závěru (např. vyhledání v informačním systému, v archivu)*. Podle krajského soudu byl v nyní projednávané věci takový postup naplněn. V daném případě se podle soudu ani nejedná o situaci, kde by muzeum požadované informace vědomě zadržovalo, takovými informacemi disponovalo, i když jimi povinnost disponovat nemá, případně je mělo povinnost mít podle jiného právního předpisu a mělo tedy povinnost takové informace vytvořit (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014-41). Vzhledem ke zvláštní povaze žalobcem požadovaných informací odkazuje soud rovněž na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2019, č. j. 3 A 109/2015-66: *„Jestliže lze dospět ke zjištění, resp. objevení či znovuobjevení požadovaných a v uplynulé době jakkoli ztracených, zapomenutých či založených informací a dokumentů (každý dokument obsahuje určitou „informaci“) výlučně v rámci tzv. badatelského režimu, pak nepřichází v úvahu cesta žádostí podle zákona o svobodném přístupu k informacím, kdy poskytování informací se zárukou vyloučení těch informací, které nelze poskytnout, má primárně jinou funkci (roli „společenského hlídáčího psa“), nikoli funkci shromažďování materiálů pro soukromoprávní požadavky či spory*“.
19. Nad rámec žalobních námitek krajský soud dodává, že muzeum žalobci poskytlo množství jím požadovaných informací, pokud je mělo k dispozici (obrazy velmistřů Řádu, dílčí informace o historickém nakládání se sbírkami, některé předávací protokoly). Nelze tak usuzovat, že by se muzeum a žalovaný měli vůči žalobci záměrně dopouštět obstrukčního jednání. Soud tak na závěr konstatuje, že muzeum vyhledávalo informace ve vztahu ke konkrétní specifikaci žalobce, avšak v požadované podobě je nenalezlo. Postup spočívající v odmítnutí poskytnutí informace pro její neexistenci a zároveň neexistenci povinnosti takovou informací disponovat je tak podle soudu v souladu se zákonem.
20. Vzhledem k výše popsaným skutečnostem nezbylo krajskému soudu, než žalobu v plném rozsahu zamítnout jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení žádné náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 21. listopadu 2019

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu